

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTIDA MILLIY QADRIYATLARNI TARBIYALANUVCHILARGA SINGDIRISH

Samatova Xuvaydo, Po'latova Kamola, Shomurodova Shohida, Obidova Aziza

**Toshkent viloyati pedagogik
mahorat markazi tinglovchilari:**

Annotatsiya: Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlarida milliy qadriyatlarni tarbiyalanuvchilarga singdirishning mazmuni, usullari va ahamiyati yoritilgan. Milliy-ma'naviy merosning erta yoshdan shakllanishi shaxs rivoji uchun asos bo'lishi hamda barkamol avlodni tarbiyalashdagi o'rni izohlangan. Maktabgacha ta'lim jarayoniga xalq og'zaki ijodi, urf-odatlar, an'analar, milliy o'yinlar, marosimlar va ma'naviy fazilatlarini integratsiya qilish tamoyillari tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: Milliy qadriyatlar, maktabgacha ta'lim, tarbiya, ma'naviyat, an'ana, xalq og'zaki ijodi, milliy o'yinlar.

Анатация: В статье рассматриваются содержание, методы и значение привития национальных ценностей воспитанникам дошкольных образовательных организаций. Подчёркивается важность формирования духовно-нравственного наследия с раннего возраста как основы развития личности и воспитания гармоничного поколения. Анализируются принципы интеграции фольклора, традиций, обычаев, национальных игр, обрядов и моральных качеств в дошкольный образовательный процесс.

Ключевые слова: Национальные ценности, дошкольное образование, воспитание, духовность, традиции, фольклор, национальные игры.

Annotation: This article explores the content, methods, and significance of introducing national values to preschool children in early childhood education institutions. It emphasizes the importance of developing cultural and moral heritage from an early age as a foundation for personality development and raising a well-rounded generation. The article analyzes the principles of integrating folklore, traditions, customs, national games, ceremonies, and moral values into preschool educational processes.

Keywords: National values, preschool education, upbringing, spirituality, traditions, folklore, national games.

Maktabgacha ta'lim tashkilotida milliy qadriyatlarni tarbiyalanuvchilarga singdirish jarayoni bugungi globallashuv sharoitida yosh avlodni ma'naviy yetuk, milliy o'zligini anglaydigan, tarixiy merosiga hurmat bilan qaraydigan shaxs sifatida tarbiyalashning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Milliy qadriyatlar xalqning tarixiy tajribasi, dunyoqarashi, urf-odatlarini, an'analari, ma'naviy fazilatlarini va turmush tarzini o'zida aks ettirgan noyob bo'ylik bo'lib, ularni bolalarga yoshligidan o'rgatish shaxs kamoloti uchun poydevor vazifasini bajaradi.

Maktabgacha yoshdagi bolalar dunyoni o'yin, taqlid, tasavvur va bevosita idrok orqali qabul qilganliklari sababli milliy qadriyatlarni singdirish jarayoni ularning yosh psixologik xususiyatlariga mos ravishda tashkil etilishi lozim. Eng avvalo, xalq og'zaki ijodi namunalariidan foydalanish bolalarning ma'naviy-axloqiy rivojiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Ertaklar, dostonlar,

qo'shiqlar, topishmoqlar va maqollar orqali ezgulik, halollik, rostgo'ylik, mehnatsevarlik, kattalarga hurmat kabi fazilatlar singdiriladi. Masalan, xalq ertaklarida yaxshilikning yomonlik ustidan g'alaba qilishi, mehnatsevar qahramonlarning muvaffaqiyatga erishishi bolalar ongida ijobiy axloqiy tasavvurlarni mustahkamlaydi. Shu bilan birga ertaklar bolalarning nutq rivojiga, eshitib tushunish, xotira, tafakkur hamda tasavvur jarayonlariga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida milliy urf-odat va an'analarni o'rgatish ham muhim ahamiyatga ega. Navro'z, Mehrjon, Hayit kabi bayramlar haqida ma'lumot berish, ularni ramziy ko'rinishda nishonlash bolalarda milliy identitetni shakllantiradi.

An'anaviy kiyim-kechaklar, milliy taomlar, hunarmandchilik buyumlari, tarixiy obidalar haqida sodda va qiziqarli ma'lumot berish bolalarning milliy madaniyatga qiziqishini oshiradi. Milliy o'yinlar esa bolalarning nafaqat jismoniy faolligini rivojlantiradi, balki ijtimoiy o'zaro muloqot ko'nikmalarini, jamoada ishlash madaniyatini, tartib-intizomni ham shakllantiradi. "Chillak", "Arqon tortish", "Ko'pkari" kabi xalq o'yinlarining soddalashtirilgan variantlari bolalarda harakat koordinatsiyasi, tezkorlik, hamjihatlik qobiliyatlarini rivojlantiradi. Maktabgacha ta'lim jarayoniga milliy qadriyatlarni integratsiya qilish uchun pedagoglar zamonaviy metodlardan foydalanishlari talab etiladi. Interfaol yondashuvlar, o'yin texnologiyalari, rolli o'yinlar, sahnalashtirish, dramatisatsiya, amaliy mashg'ulotlar va loyihaviy ishlar mazkur jarayonni samarali qiladi. Bolalar ishtirokida "mini-sahna" tarzida milliy ertaklardan parcha qo'yish, xalq hunarmandchiligi elementlari bilan tanishtirish, milliy kuy-qo'shiqlarni tinglash yoki birgalikda aytish kabi jarayonlar ularda milliy madaniyatga mehr hissini uyg'otadi. Shuningdek, milliy qadriyatlarni singdirishda oilaning roli ham beqiyosdir. Ta'lim tashkiloti va oila hamkorligi yuqori bo'lgan muhitda bolalarning tarbiyaviy ko'nikmalari yanada barqaror shakllanadi. Ota-onalar uchun ma'naviy-ma'rifiy seminarlar tashkil etish, milliy qadriyatlar bo'yicha tavsiyalar berish, uy sharoitida bolalarning milliy madaniyat bilan bog'liq faoliyatlarini qo'llab-quvvatlash jarayonning uzluksiz va samarali bo'lishiga xizmat qiladi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarining pedagoglari milliy qadriyatlarni singdirishda uzluksiz o'z ustida ishlashi, pedagogik mahoratini rivojlantirishi, xalq an'analari va tarixiy meros bo'yicha keng bilimga ega bo'lishi muhim.

Tarbiyachining milliy qadriyatlarga shaxsiy e'tiqodi va hurmati bolalarga o'rnak bo'lishi shart. Milliy qadriyatlarni singdirish jarayoni bolalarning yosh, psixologik va individual xususiyatlarini hisobga olgan holda tizimli ravishda amalga oshirilsa, natijada ma'naviy barkamol, vatanparvar, milliy o'zligini anglagan avlod shakllanadi. Shu bois maktabgacha ta'lim tizimida mazkur yo'nalish dolzarb va strategik ahamiyatga ega bo'lgan tarbiyaviy vazifa sifatida qaraladi.

Maktabgacha ta'lim tashkilotida milliy qadriyatlarni tarbiyalanuvchilarga singdirish – bu bolalarda vatanparvarlik, axloqiy ong, hurmat, mehr-shafqat va ijtimoiy ko'nikmalarni shakllantirishning samarali yo'li. Pedagoglarning metodik yondashuvi, didaktik va interfaol o'yinlar, amaliy mashg'ulotlar hamda ota-onalar bilan hamkorlik milliy qadriyatlarni muvaffaqiyatli o'zlashtirishni ta'minlaydi. Shu orqali bolalar o'z madaniy merosini anglaydilar, jamiyatga moslashuvchan, mas'uliyatli va madaniyatli shaxslar sifatida shakllanadilar.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abdulla Avloniy. *Turkiy guliston yoxud axloq*. Toshkent: Ma'naviyat, 2010.
2. Hodiyev A., Matismailova Sh. *Maktabgacha ta'lim pedagogikasi*. Toshkent: Fan, 2019.
3. Hasanboyeva O. *Bolalar psixologiyasi*. Toshkent: O'zbekiston, 2018.

4. Karimov I.A. *Yuksak ma'naviyat — yengilmas kuch*. Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
5. Nurmonov A., Ergasheva N. *O'zbek xalq og'zaki ijodi*. Toshkent: O'qituvchi, 2016.
6. Rasulova D. *Maktabgacha ta'limda tarbiya jarayoni*. Toshkent: Innovatsiya, 2020.
7. Vygotskiy L.S. *Voobrazhenie i tvorchestvo v detskom vozraste*. Moskva: Pedagogika, 1991.